

ویژه‌نامه بیستمین همایش ملی انجمن علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا
نشریه انجمن علمی- دانشجویی علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا (س)
سال شانزدهم، شماره ۸۰، ۲۰ آذر ماه ۱۳۹۸
ISSN: ۳۳۹۴-۱۷۳۵
بهاء: ۲۰۰۰ تومان

دانش یک

20 ساله شد!

در این شماره می‌خوانید:

- * گفت‌وگو با دکتر رضایی شریف آبادی دبیر علمی بیستمین همایش ملی
- * بدون نر مش صبحگاهی هرگز!
- * در محافل خوش بدرخشید
- * یک دست صدا ندارد
- * انجمن‌های علمی دانشجویی؛ بالی برای پرواز

1 3

1 4

1 5

1 6

1 7

1 8

1 9

2 0

2 1

2 2

2 3

2 4

2 5

2 6

2 7

باغچه

شناخته

| صاحب امتیاز | انجمن علمی-دانشجویی علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهراء(س)

| زیر نظر | اداره کل امور فرهنگی دانشگاه الزهراء(س)

| مدیر مسئول | مریم امرایی amraie.maryam@gmail.com

| سردبیر | کیمیا تقی‌زاده میلانی

| هیئت تحریریه | مریم امرایی، زهرا نیک‌بخت، کوثر رستمی چهارقلعه، زهره کاظم‌زاده، مهدیس احمدی،

زینب محبی، هستی رهیده، باران دهقانی تفتی

| همکاران این شماره | معصومه احمدی

| ویراستار | مریم امرایی

| کاریکاتوربست | مبینا دربهشتی

| تصویرگر | زهراسادات البهشتی

| اطراح و صفحه آرا | زهرا رجبی

| اطراح لوگو | سید محمد حسین هاشمی

| کارشناس نشریه | زهرا وزیری

| با تشکر از استادان مشاور نشریه | دکتر سعید رضایی شریف‌آبادی، دکتر معصومه کربلایی آقااکامران

چاپ و صحافی: دامون

لیتوگرافی: دامون

نشانی: تهران، میدان ونک، ده ونک، دانشگاه الزهراء(س)، ساختمان معاونت فرهنگی-اجتماعی، اتاق نشریات.

تلفن: ۸۸۰۵۶۹۰۸

ص.پ: ۱۹۹۳۸۹۱۱۷۶۴

وبلاگ نشریه: www.kismag.blogfa.com

کانال تلگرام و سروش: knowledge-courier

کانال اینستاگرام: knowledge-courier

فهرست

روزنه ۴

سخن مدیر مسئول

بدون نرمش صبحگاهی هرگز!

صفحه داغ ۵

نشریه پیک دانش در گفت‌وگو با دبیر علمی بیستمین همایش ملی:
۲۰ آذر ماه کارنامه قدیمی‌ترین انجمن علمی دانشجویی
رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی ایران مرور می‌شود

طنز مه ۷

در محافل خوش بدرخشید

کافه شعر ۷

نجات

کافه نثر ۷

یک دست صدا ندارد

ریپورتستان ۸

انجمن‌های علمی دانشجویی؛ بالی برای پرواز
* بررسی چالش عدم رغبت دانشجویان به کار جمعی

پژوهشکده ۱۱

انجمن‌های علمی علم اطلاعات، آرشیویست‌ها و اخلاق علم در آن

بدون نرمش صبحگاهی هرگز!

مریم امرایی
دانشجوی کارشناسی ارشد
علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشگاه الزهراء(س)، ورودی ۹۶
amraie.maryam@gmail.com

ورزشکار قبل از حضور در میدان مسابقه به اندازه کافی حرفه ورزشی خود را تمرین می‌کند، با مربی خود روزها و ماه‌ها مشورت و تمرین دارد، ورزشکار روز موعود (مسابقه) اگر به اندازه کافی تمرینات مناسب داشته باشد، جایی برای نگرانی در عرصه پیروزی ندارد.

هر انسانی که تمایل به داشتن بدنی سالم دارد، هر روز صبح زود نرمش صبحگاهی را انجام می‌دهد، اما برای شروع نرمش‌های ابتدایی را ترجیح می‌دهد کار کند، و به تدریج به سراغ نرمش‌های سنگین‌تر می‌رود، بعد از آن با انرژی زیاد در محیط بیرون از منزل حضور پیدا می‌کند.

افرادی که بار اول بعد از نرمش ماهیچه‌های بدنشان دچار کوفتگی می‌شود، به علت عدم تمرین باید کوفتگی را تحمل و صبح روز بعد از تمرین را به سختی از تخت‌خواب جدا شوند. اما افرادی که هر روز نرمش می‌کنند، با گذشت زمان نمی‌توانند نرمش صبحگاهی را کنار

بگذارند، و به طور خودکار همانند فرد تشنه باید به تمرین خود ادامه دهند، زیرا نرمش صبحگاهی را تضمین کننده انرژی و شاد بودنشان در طول روز می‌دانند.

بهتر است از مقدمه فاصله بگیریم، کار جمعی و فعالیت در انجمن‌های علمی دانشجویی همانند نرمش صبحگاهی برای داشتن انرژی و شاد بودن و همچنین پیروز شدن در نبردهای آینده حرفه و علمی است، کار جمعی بهترین فرصت برای تمرین دانشجو از لحاظ مهارتی، علمی، اخلاقی، اجتماعی و ... است. این زمان است که دانشجو برای برداشتن گام‌های سنگین‌تر حرفه، و شغل در موقعیت و محیط جدید قرار می‌گیرد، به اندازه کافی تجربه برای شکوفایی بیشتر استعدادهايش دارد، و نگرانی زیادی برای نرمش و شروع کار ندارد. در این میان انجمنی که نرمش‌های زیادی را در طول بیست سال با افراد گوناگون تمرین کرده است، و هر ساله افتخاراتی در کارنامه خود به ثبت رسانده، انجمن علمی دانشجویی علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهراء است، که در همایش ۲۰ آذر ماه سال جاری از تجربیات و فعالیت‌های بیست ساله خود صحبت می‌کند. همایشی که برای بیستمین بار برگزار شود، با شرکت پیشکسوتان در طول این سال‌ها فعالیت در انجمن علمی دانشجویی، و نشریه شور و هیجان دیگری به خود می‌گیرد، از اینکه قدمتان را بر روی چشمانمان گذاشتید بسیار سپاسگزاریم.

سربلند و پیروز باشید

مریم امرایی، مدیر مسئول نشریه پیک دانش

نشریه پیک دانش در گفت‌وگو با دبیر علمی بیستمین همایش ملی:

۲۰ آذرماه کارنامه قدیمی‌ترین انجمن علمی دانشجویی رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی ایران مرور می‌شود

فعالیت در انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌ها بهترین فرصت جهت شکوفایی استعدادهای دانشجویان دغدغه‌مند مشارکت جمعی است. انجمن‌های علمی دانشجویی در طول سال با برگزاری همایش، انتشار نشریه و کارگاه‌های آموزشی و انواع فعالیت‌ها، تلاش می‌کنند تا کارنامه پرمحتوایی از خود به یادگار بگذارند. در این میان انجمن علمی دانشجویی دانشگاه الزهرا در ۲۰ آذر ماه سال جاری زنگ برگزاری بیستمین همایش ملی را به صدا در می‌آورد، بنابراین فرصت را غنیمت شمرده با دکتر سعید رضایی‌شیرین‌آبادی، استاد مشاور و دبیر علمی بیستمین همایش ملی مصاحبه‌ای با عنوان کارنامه بیست ساله انجمن علمی دانشجویی علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا ترتیب دادیم که ملاحظه می‌کنید:

مهمانان همایش

دکتر رضایی‌شیرین‌آبادی در ادامه اظهار داشت: در همایش بیستم بنا داریم آنچه که در ۱۹ همایش گذشته اتفاق افتاده است، مرور کنیم. همای‌های دانشگاه الزهرا از سال ۱۳۷۹ شروع شده است، که قبل از آن هم انجمن علمی دانشجویی علم و اطلاعات الزهرا در سال ۱۳۷۷ شکل گرفته بود. یعنی قدیمی‌ترین انجمن علمی دانشجویی رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی پس از انقلاب است. استاد مشاور انجمن ادامه داد: در بیستمین همایش انجمن علمی دانشجویی، به فعالیت‌ها و اثراتی که انجمن در زندگی دانشجویی داشته، پرداخته می‌شود. علاوه بر این، در همایش بیستم ۸ نفر به‌عنوان سخنران مقالات خود را بطور شفاهی ارائه می‌کنند. در این همایش علاوه بر ریاست محترم و معاونان دانشگاه الزهرا و سایر مسئولان دانشگاه، افراد پیشکسوت رشته و صاحب منصبان خارج دانشگاه هم حضور دارند. دبیران اجرایی ۱۹ همایش گذشته در زمره میهمانان شاخص همایش بیستم خواهند بود.

زندگی دانشجویی فقط چارچوب کلاس درس نیست

اولین نکته‌ای که دکتر رضایی به آن اشاره کرد این بود که: در جلسات معارفه با دانشجویان ورودی جدید بخصوص دانشجویان کارشناسی، همیشه گفتمان زندگی دانشجویی فقط چارچوب کلاس درس نیست و نباید از سایر فعالیت‌های دانشگاهی غافل شوید. در همین جلسات اشاره می‌کنم که مهم‌ترین فعالیت‌های خارج از کلاس درس فعالیت‌هایی است که توسط انجمن‌های علمی دانشجویی شکل می‌گیرد و از جمله فراگیرترین فعالیت این انجمن‌ها برگزاری همایش‌هایی است که انجمن علمی دانشجویی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی در ۲۰ آذر ماه سال جاری برای بیستمین بار برگزار می‌کند.

بزرگترین دستاورد یک همایش

ایشان در ادامه افزود: ظرف ۲۰ سال گذشته دانشجویان زیادی در برگزاری همایش‌های الزهرا مشارکت داشتند که در حال حاضر همان افراد یا عضو هیئت علمی دانشگاه‌های مختلف هستند یا به‌عنوان متخصص در کتابخانه‌ها و سایر سازمان‌ها مشغول به کار هستند. این افراد در زندگی شخصی خود هم افراد موفق هستند. بنابراین من فکر می‌کنم بزرگترین دستاوردهای یک همایش دانشجویی، اجتماعی شدن دانشجویان، درگیر شدن دانشجویان با علم روز درحوزه خودشان، تقویت مهارت‌های شغلی و خیلی موارد دیگر است. دانشجویانی که در این همایش‌ها مقاله ارائه می‌کنند اعتماد به نفس بیشتری بدست می‌آورند. در این همایش‌ها دانشجویان با افراد مختلفی از جمله صاحب‌نظران، مدرسان و مولفان کتاب‌های تخصصی رشته خود آشنا می‌شوند.

در محافل خوش بدرخشید

زهره کاظم‌زاده
(دانشجوی کارشناسی
مهندسی فناوری اطلاعات
دانشگاه ارشد، ورودی ۹۶)
ZKz304@gmail.com

اگر جزو کسانی هستید که دوست دارید در کارهای دسته جمعی مثل انجمن‌ها و جلسات و .. خوش بدرخشید این مطلب را از دست ندهید! اگر هم نیستید باز هم نباید این مطلب را از دست بدهید پس با ما همراه باشید: ابتدا قبل از راه افتادن به سمت مکان مورد نظر یک زنبیل یا ساک بزرگ و چند عدد نایلون بزرگ همراه خود بردارید، چمدان نه چون خیلی تابلو می‌شود. در بدو ورود به سالن یا اتاق جلسات قبل از سلام و احوال‌پرسی خوب به اطرافتان نگاه کنید تا ببینید خوراکی‌ها را کجا گذاشته‌اند طوری که دیگران حواسشان سمت شما نیست محل را به مقصد خوراکی‌ها ترک کنید حالا نوبت این است که سراغ زنبیل یا همان ساک زیبایتان بروید و تا خرخره از خوراکی‌های رو میز آن را پر کنید این را هم به یاد داشته باشید اول تقویت جسمی بعد کار.

مهم نیست که قبل از آمدن به جلسه در منزل مشغول چرت زدن بودید یا تخمه می‌شکستید، قبل از شروع رسمی جلسه مدام بگویید: کلی کار و قرار ملاقات داشتم کنسل کردم که به این جلسه برسم؛ لامصب خیلی کلاس دارد. حین جلسه تا فکر، ایده یا نظری به ذهنتان رسید مجال ندهید و بازگو کنید، کسی مشغول صحبت کردن است؟ ایدا مهم نیست! فکر و ایده‌ی شما بیشتر از این‌ها ارزش دارد که منتظر خاتمه صحبت کسی بمانید.

والا! خلاصه در جلسه از هر موقعیتی استفاده کنید تا صحبت کنید مهم نیست که موضوع صحبت‌تان به جلسه ربطی دارد یا نه، خودتان با ترفندهایی که از قبل بلدید به موضوع ربط بدهید. اگر هم چیزی به ذهنتان نرسید بگویید: کاملاً موافقم یا ساز مخالف بزنید و مدام بگویید نه قبول ندارم مخالفم. در این زمینه مختارید و نویسنده هیچ‌اصرازی ندارد.

خب خب خب بالاخره جلسه خسته کننده تموم شد و حالا وقتش هست شما از چند دقیقه فرصت طلایی که پیش روی‌تان هست استفاده کنید. در این لحظه همه مشغول صحبت‌های پایانی و خداحافظی و از این قبیل حرف‌ها هستند تا دیر نشده نایلون بزرگی که با خود آورده‌اید را در دست بگیرید و سمت میز خوراکی‌ها حمله‌ور شوید و میز را از خوراکی پاک کنید؛ مسئول نظافت هم کلی دعایتان خواهد کرد.

اگر تمام کارهای بالا را مو به مو انجام بدهید، مفتخریم به شما جهت خوش درخشیدن‌تان و تبدیل شدن به سوپرستار جلسات، تبریک عرض کنیم.

هشدار: نویسنده هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال عدم موفقیت شما در درخشیدن را ندارد!

یک دست صدا ندارد

مهدیس احمدی
(دانشجوی کارشناسی
علم اطلاعات و دانش‌شناسی
دانشگاه الزهراء، ورودی ۹۸)
Mahdisahmadi797@gmail.com

کافه‌نثر

یادمه وقتی ۱۳ سالم بود و تازه رفته بودم راهنمایی مدرسه طبق آیین هرساله‌اش غرفه‌هایی را مشخص کرد تا بچه‌هایی که داوطلب میشن به صورت گروهی عهده‌دار یکی از آن‌ها باشند. من هم که جدید الورد بودم به پیشنهاد خودم یک غرفه با موضوع تازه با دوستم راه اندازی کردم.

یادم میاد که وسط کلاس جیم می‌شدم و می‌رفتم دیواره‌های یونولیتی غرفه رو رنگ می‌زدم، و نقشه موضوع رو می‌کشیدم. غرفه رو با شکوه هر چه تموم اجرا کردم، و تا همین امسال به خودم افتخار می‌کردم که از «ب» بسم‌الله تا «ت» تمت رو خودم انجام دادم، و فقط دوستم که با هم گروه بودیم، ماکت رو درست کرد.

اما حالا که به هیئت تحریریه "نشریه پیک دانش" نگاه می‌کنم شک می‌کنم به افتخارم شاید بهتر بود که کارها رو تقسیم می‌کردم. البته درسته دیگه اینطوری احساس غرور نمی‌کردم اما حداقل حس بهتری داشتم.

نجات

ما تشنه‌ایم و راه به جایی نمی‌بریم

ما را اندیشه سراب راه نجات نیست

ما به دریا زده‌ایم و راه به جایی نمی‌بریم

بی ناخدای کشتی راه نجات نیست

ما تحمل به سر آمده‌ایم و راه به جایی نمی‌بریم

راه افتادن یک چشمه از اشک هم راه نجات نیست

زهره نیک‌بخش
(دانشجوی علم اطلاعات و دانش‌شناسی
گرایش مطالعات آرشیوی،
دانشگاه الزهراء(س)، ورودی ۹۷)
zahraa.nikbakht@gmail.com

کافه شعر

انجمن‌های علمی دانشجویی؛ بالی برای پرواز

بررسی چالش عدم رغبت دانشجویان به کار جمعی

انجمن علمی، ادبی، هنری یک نهاد مستقل، جهت انجام فعالیت‌های علمی و پژوهشی در بدنه دانشجویی به‌عنوان یک رکن اساسی در راستای تحقق اهداف تعیین شده دانشگاه است، و به‌عنوان هسته‌های تخصصی نقش اساسی در پیشبرد اهداف علمی و توسعه دانش‌های نوین و تخصصی در دانشگاه‌ها را دارند. انجمن‌های علمی، ادبی و هنری طی مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۷۸ شکل گرفت و آغاز به کار کرد. بر پایه این مصوبه و بنا به تصمیم ریاست عالی دانشگاه برای ارتقای سطح علمی دانشجویان، کمیسیون مرکزی انجمن‌های علمی، ادبی و هنری به منظور تأسیس، ارزیابی، نظارت و هدافمند نمودن فعالیت‌های انجمن‌های علمی تشکیل گردید، و در اسفند سال ۱۳۹۲ طی بخشنامه‌هایی نام انجمن‌های علمی، ادبی و هنری به انجمن‌های علمی دانشجویی تغییر پیدا کرد. اما انجمن‌های علمی چگونه مکمل فعالیت‌های آموزشی دانشگاه هستند؟ نقش انجمن‌های علمی دانشجویی در توسعه و ارتقای علم چگونه است؟ چرا انجمن‌های علمی دانشجویی برای همه دانشجویان جذابیت ندارد؟ با توجه به برگزاری بیستمین همایش انجمن‌های علمی دانشجویی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا به سراغ چند تن از فعالین انجمن جهت واکاوی سوالات مربوطه رفتیم، تا بسی دلایلی منطقی برای این مسائل پیدا کنیم.

مریم امرالی
دانشجوی کارشناسی ارشد
علم اطلاعات و دانش‌شناسی
دانشگاه الزهرا (س)، ورودی ۹۶
amraie.maryam@gmail.com

بال برای پرواز

در این باره دکتر مریم پاکدامن، دبیر سابق انجمن علمی دانشجویی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا، گفت: از آنجایی که انجمن‌های علمی سعی بر فعالیت‌های علمی در بستر همکاری‌های اجرایی دارند می‌توانند مکمل خوبی برای تکمیل کردن در راستای مباحث علمی باشند، چرا که هم بستر علمی را مهیا می‌کنند و هم فعالیت‌های گروهی و اجتماعی، در صورتی که دانشجویانی که فقط به مباحث علمی متکی باشند و فقط در مباحث علمی برای کلاس‌های مختلف، درس‌های مختلف، آزمون‌های مختلف محیط دانشگاه خود را آماده می‌کنند، و اتفاقاً دانشجویان فعالی هستند نمی‌توانند دانشجویان موفقی الزاما در آینده حرفه و رشته خود باشند، چرا که دانشجویی که بتواند همزمان هم بار علمی خوبی را از دانشگاه کسب کند، و استفاده کند و به نوعی در رشته خودش سرآمد بشود، ولی در کنارش نتواند نقش آفرینی در بحث‌های اجتماعی و مدنی رشته خودش داشته باشد، دقیقا منظورم در این بین فعالیت‌های انجمنی رشته خودش است مطمئنا یک بال برای پرواز کم خواهد داشت، چرا که این دو در کنار هم مکمل هستند، هم فعالیت‌های علمی برای رسالت دانشگاهی که همان مطالعه در راستای آن رشته و علاقه‌مندی بیشتر و دغدغه‌مندی بیشتر در آن رشته هست، و همچنین بال دوم فعالیت‌های اجتماعی در کار گروهی است.

انجمن‌ها گنج کشف نشده در دل دانشگاه‌ها

پاکدامن در ادامه اظهار کرد: انجمن‌های علمی بسیار می‌توانند مفید و کارآمد باشند، چرا که آن حاشیه‌ها، و خط قرمزهای انجمن‌های سیاسی صنفی را ندارند البته آن‌ها هم تجربه‌های خوبی برای دانشجویان هست، ولی فعالیت‌های علمی بسیار خالص و دغدغه‌مند هستند در نتیجه بسیار می‌تواند به دانشجویان کمک کند که فعالیت‌های دانشجویی حوزه دانشگاهشان را مخصوصا در ۴ سال دوره لیسانس بتوانند به شکل مفیدتری از آن بهره‌مند شوند، چرا که دانشجویی که مباحث علمی را خوب پیش می‌برد مطمئنا در صورتی که نتواند ارتباطات خوبی در حوزه رشته خودش با مدرسان این رشته در دانشگاه‌های دیگر در حوزه‌های حرفه‌ای خودش بگیرد به هیچ وجه نمی‌تواند دانشجوی موفقی باشد، چرا که به محض آنکه از دانشگاه فارغ‌التحصیل می‌شود تازه می‌خواهد بداند در حوزه حرفه‌ایش چه اتفاقی افتاده، و روندهای علمی به کدام سمت است.

ایشان همچنین افزود: من معتقد هستم که انجمن‌های علمی جز لاینفک دانشگاه‌ها هستند و دانشجویان باید اتفاقا به این حوزه بسیار مهم پی ببرند، انجمن‌ها گنج کشف نشده در دل دانشگاه‌ها هستند، و این دانشگاه‌ها هستند، و اساتید هستند که باید دانشجویان را سوق دهند به این که علاوه بر فعالیت‌های علمی و رشته‌های خودشان حتما در انجمن‌های علمی هم فعال باشند.

دبیر سابق انجمن علمی دانشجویی، گفت: بنده هرچایی با دانشجویان دانشگاه‌های مختلف در تماس بودم سعی کردم این گنج مهم را که در دل دانشگاه‌ها نهفته است به دانشجویان گوشزد کنم تا استفاده کنند. شاید نقش بسزایی در توسعه علم آنچنان نتوانیم برای انجمن‌های علمی بگوییم تا آن نقشی که در پرورش و رشد شخصیتی دانشجویان خواهد داشت، شاید انجمن‌های علمی مرزهای علم را جا به جا نکنند، و اساسا هم کسی از انجمن‌های علمی خواستار رشد علمی و توسعه پژوهش نیست. پاکدامن در ادامه اظهار کرد: آنچه که از انجمن‌های علمی انتظار می‌رود این است که افرادی دغدغه‌مند پرورش بدهد. افرادی مسئولیت‌پذیر و شخصیت‌های علمی که این به جز در بستر انجمن‌های علمی به سختی دیده می‌شود، که در حد خودش بتواند فرد شخصیت علمی پیدا کند، منظورم این است که شخصیت علمی، و شخصیت پژوهشگر در خلا تشکیل نمی‌شود و به وجود نمی‌آید، و این انجمن‌های علمی هستند که شخصیت‌های علمی می‌سازند من آنچه که در رشته‌های مختلف دیدم اینطور بوده که از انجمن‌های علمی نمی‌توانیم نقشی در رسالت‌های علمی ببینیم ولی شخصیت‌سازی و پژوهشگرسازی می‌تواند یکی از رسالت‌های انجمن‌های علمی باشد که از این نظر من نقش خوبی را برای انجمن‌های علمی در بحث دغدغه‌مند کردن دانشجویان و علاقه‌مند کردن آن‌ها به مسئولیت‌پذیری در رشته‌های مختلف متصور هستم.

رسالت‌های اجتماعی و رسالت‌های گروهی

ایشان همچنین گفت: با یک تیم کار کردن چیزی است که در هیچ کدام از مراحل رشد یک فرد اجتماعی متأسفانه در جامعه ما اساساً فرا نمی‌گیرید و انجمن‌های علمی این رسالت را می‌توانند داشته باشند که کار گروهی را به معنای واقعی خودش در دوران دانشجویی صرف کنند، و به دانشجویان این را به خوبی فرا بدهند که چطور باید در رسالت‌های اجتماعی و رسالت‌های گروهی نقش آفرینی کند از این نظر همه دانشجویان با این دغدغه وارد دانشگاه نمی‌شوند. برخی فقط آمده‌اند که چیزی بیاموزند باز این گروه خیلی خوب است که آمده باشند چیزی بیاموزند، متأسفانه در نسل جدید دانشجویان می‌بینیم فقط آمده‌اند که اوقات فراغت خودشان را پر کنند و برای خالی نبودن اوقات به دانشگاه می‌آیند، و رشته، استاد، درس و دانشگاه برایشان فرقی نمی‌کند. اگر این گروه را بگذاریم کنار گروه دیگر فقط افرادی هستند که آمدند چیزی یاد بگیرند و بروند ولی گروه برتر به نظر من کسانی هستند که آمدند چیزی یاد بگیرند و ردپایی از خودشان به جا بگذارند، این گروه کسانی هستند که به انجمن‌های علمی علاقه‌مند می‌شوند، کار می‌کنند، و فعالیت می‌کنند، و بی‌شک مزد این فعالیت را در مراحل بعدی حرفه‌مندی خودشان کسب خواهند کرد.

کارهای تیمی و سخت‌اجرائی

دکتر پاکدامن افزود: این که چرا انجمن‌های علمی برای همه دانشجویان جذابیت ندارند، افراد با دغدغه‌های مختلف به دانشگاه می‌آیند همه افرادی که روی صندلی یک رشته در یک دانشگاه می‌نشینند مثل هم فکر نمی‌کنند و مثل هم آینده‌شان را تصور نمی‌کنند، ولی بی‌شک می‌توانم بگویم کسانی که به فعالیت انجمن‌های علمی علاقه‌مند بودند، بسیار افراد موفق‌تری در حرفه و رشته خود شدند، رشته‌های فنی، علوم بهداشتی، علوم پایه، علوم انسانی به صورت‌های مختلف اما در علوم انسانی به طور کاملاً واضح، آنچه که من دیدم اینکه انجمن‌های علمی می‌توانند دانشجویان را دغدغه‌مند پرورش بدهند، و این دانشجویان می‌توانند در آینده در حرفه و رشته خود بسیار مثمر‌تر باشند، چرا که کارهای تیمی و سخت‌اجرائی را یاد گرفتند.

کم‌توجهی به نظر دانشجویان و کم‌رنگ شدن نقش آن‌ها

زینب‌سادات صدید، از دیگر مدیران مسئول سابق نشریه پیک دانش، گفت: انجمن‌ها می‌توانند پایه‌ریز خوبی برای تقویت بنیه علمی دانشجویان باشند تا با برداشتن گام‌های کوچک دانشجویی کم‌گام‌های بزرگ علمی فراهم شود، نقش انجمن‌های علمی دانشجویی تربیت دانشجویان با انگیزه و پرتلاش است، که اندیشمندان آینده هستند. صدید در ادامه گفت: ممکن است کم‌توجهی به نظر دانشجویان و کم‌رنگ شدن نقش آنها در تصمیم‌گیری‌های انجمن از جمله، دلایل نداشتن جذابیت انجمن‌های علمی دانشجویی برای همه دانشجویان باشد.

انجمن‌های علمی بسیار می‌توانند مفید و کارآمد باشند، چرا که آن حاشیه‌ها، و خط قرمزهای انجمن‌های سیاسی صنفی را ندارند.

دانش‌افزایی و مهارت‌افزایی

ملیکا خرمشکوه، مدیر مسئول سابق نشریه پیک دانش، و مستندساز سابق انجمن علمی دانشجویی علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا در این باره گفت: انجمن‌های علمی با برگزاری نشست‌ها، کارگاه‌ها، برنامه‌های علمی می‌توانند در دانش‌افزایی و مهارت‌افزایی دانشجویان به موازات دروس دانشگاهی موثر واقع شوند، و به نوعی تکمیل‌کننده دانش و مهارت فراگرفته شده در دانشگاه‌ها باشند. خرمشکوه افزود: با پرورش روحیه پژوهشگری، اخلاق حرفه‌ای، برگزاری کارگاه‌های آموزشی علمی و عملی، بازدید از مراکز فرهنگی، برقراری ارتباط با جامعه جهت آشنایی دانشجویان با زمینه‌های اشتغال می‌توانند به توسعه دانش علمی و ارتقاء مهارت‌های پژوهشی دانشجویان کمک کنند. نشریات به‌عنوان زیرمجموعه‌ای از انجمن‌های علمی می‌توانند با جذب دانشجویان، و پرورش مهارت نگارش، نحوه پژوهش، آن‌ها را در بررسی، تحلیل و نقد مسائل جامعه حرفه‌ای خود توانمند کنند، و منجر به دانش‌افزایی و توسعه بار علمی آن‌ها شوند. انجمن‌ها باید تبلیغات خود را گسترده‌تر کنند، و بیشتر با دانشجویان ارتباط برقرار کنند (از طریق برگزاری جلسات بیشتر و جلسات غیر رسمی‌تر با دانشجویان).

صدر مصوبه جهت مفید بودن انجام فعالیت‌های دانشجو در آینده شغلی

مسئول سابق نشریه پیک دانش، همچنین گفت: یکی دیگر از دلایل اینکه انجمن‌های علمی دانشجویی برای همه دانشجویان جذابیت ندارد این است که، دانشجویی که وارد انجمن علمی می‌شود به این امید که در نهایت این فعالیت‌ها باعث غنی‌سازی رزومه، و منجر به تضمین آینده شغلی بهتر وی می‌شود. بنابراین دانشگاه‌ها باید برای دانشجویان فعال در نشریات یا انجمن‌های علمی دانشجویی مزایایی در نظر بگیرند، و یا مصوبه‌ای جهت مفید بودن انجام فعالیت‌های دانشجو در آینده شغلی وی صادر شود.

مستدساز سابق انجمن علمی دانشجویی در ادامه گفت: از دیگر دلایل ضعیف بودن روحیه کارگروهی و عدم مسئولیت‌پذیری دانشجویان است. در این زمینه فعال بودن اساتید مشاور یا اساتید همکار با انجمن‌ها و کمک کردن به دانشجویان انجمنی یا به پای آن‌ها، می‌تواند موتور محرکی باشند که دانشجویان از این بی‌انگیزی خارج شوند.

ثنا تکلو، سردبیر سابق نشریه پیک دانش، در این باره گفت: انجمن‌های علمی دانشجویی با هدف کشف و پرورش استعدادها، تشویق دانشجویان، ترغیب و تشویق دانشجویان، ارائه خدمات تکمیلی آموزشی و پژوهشی و فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای فعالیت‌های جمعی علمی کمک می‌کند تا دانشجویان از وضعیت منفعلانه کلاسی با فعالیت‌های ویژه اجرایی، عملیاتی، علمی و گروهی آشنا شوند، و از نتایج حاصل شده آن در جهت بالا بردن اعتماد به نفس و شناخت نقاط ضعف و قدرت خود استفاده کنند، و مسئولیت‌پذیرتر شوند که این امر در جهت انتخاب شغل و آینده کاری دانشجویان نیز بی‌تأثیر نخواهد بود.

جذاب نبودن فعالیت‌های انجمن

سردبیر سابق نشریه پیک دانش در ادامه گفت: من معتقد هستم که علت جذاب نبودن انجمن‌ها برای دانشجویان، همانند یک شمشیر دو لبه است:

اول اینکه دانشجو تمایل، انگیزه و اعتماد به نفس کافی برای حضور موثر در یک کار گروهی را نداشته باشد، و بی‌رغبتی خود را به جذاب نبودن فعالیت‌های انجمن مرتبط کند؛ دوم اینکه دبیران کارگروه انجمن‌ها، گاهی فعالیت‌های انجمن را به شدت جذاب و هیجان انگیز معرفی می‌کنند، و افراد با چنین پیشنهادهای عضو انجمن می‌شوند، و انتظارشان برآورده نمی‌شود، و آن را رها می‌کنند.

تکلو همچنین اظهار کرد: باید توجه داشت که انجمن‌ها اغلب اوقات در راستای فعالیت‌های علمی قدم برمی‌دارند، کار علمی کردن نیاز به تحمل سختی‌ها و شکست‌ها، پذیرش ضعف‌ها و تلاش برای رفع آن‌ها، و به پشتکار مداوم وابسته است تا به نتیجه و جذابیت کار برسد، و ثمره آن فعالیت مفید علمی، کام همه اعضای انجمن را بتواند شیرین کند.

با بررسی نظرات فعالان دانشجویی مفید بودن جایگاه انجمن‌های علمی دانشجویی بر کسی پوشیده نیست، و نه تنها به رونق محیط دانشگاه و مباحث علمی کمک می‌کند، بلکه موجب رشد فکری، اجتماعی دانشجویان نیز می‌شود.

اما در این میان سوال این است چرا با وجود اینکه به این مسائل و فواید اشراف کامل داریم، اما با گذشت زمان یا نقش دانشجویان در انجمن‌های علمی دانشجویی کم و یا رغبت چندانی دیده نمی‌شود؟ دلیل این چالش چه می‌تواند باشد؟ آیا راه‌حلی برای آن در نظر داریم؟ آیا با وجود این چالش سرانجام خوبی برای کارهای جمعی می‌توان پیش‌بینی کرد؟

انجمن‌های علمی با برگزاری نشست‌ها، کارگاه‌ها، برنامه‌های علمی می‌توانند در دانش‌افزایی و مهارت‌افزایی دانشجویان به موازات دروس دانشگاهی موثر واقع شوند، و به نوعی تکمیل‌کننده دانش و مهارت فراگرفته شده در دانشگاه‌ها باشند.

انجمن‌های علمی علم اطلاعات، آرشیویست‌ها و اخلاق علم در آن

در این مقاله مروری سعی بر، بررسی اجمالی انجمن‌های علمی شده است. چرا که از تاثیرگذارترین بخش‌ها دانشگاه‌ها را می‌توان نام برد.

تاریخچه انجمن‌های علمی در ایران بین سال‌های (۱۳۱۰-۱۳۴۰) که گروه‌های علوم انسانی، کشاورزی و علوم پایه فعالیت چشمگیری نداشتند، برمی‌گردد که با انگیزه‌های پیشرفت تحصیلی، یادگیری مهارت‌های اجتماعی، مهارت‌های مدیریتی و خودشکوفایی ترغیب می‌شوند.

کوثر رستمی چهارقلعه
(دانشجوی کارشناسی ارشد
علم اطلاعات و دانش‌شناسی
دانشگاه الزهراء، شعبه ارومیه،
گرایش مدیریت اطلاعات، ورودی ۹۷،
rostami.k93.is@gmail.com)

به جامعه دانشگاهی و سیاستگذاران در این امر، موثر خواهند بود (آراسته، ۱۳۸۳). برای هم‌جهت شدن با تکنولوژی و استفاده بهینه از آن می‌توانیم از شبکه‌های اجتماعی که مصداق بارز فناوری است، و به‌عنوان یک ضرورت و شاید عادت وارد زندگی انسانی شده برای مشارکت و هم‌فکری در داخل و خارج انجمن‌ها و سوق دادن افراد برای یادگیری بیشتر، مشارکت بین انجمنی و مشارکت از راه دور تلاش کرد.

منابع و ماخذ

آراسته، حمیدرضا (۱۳۸۳). فلسفه انجمن‌های علمی، رهیافت، ۱۴(۲۲)

قانع‌ی راد، محمدمامین؛ قاراخانی، معصومه؛ میرزایی، آیت الله (۱۳۹۷) سیاست انجمن‌های علمی در صیانت از اخلاق علم: تجربه‌های جهانی، تلاش ملی، مجله مطالعات اجتماعی ایران، دوره ۱۲(۲)، ۱۳۹۷، ۱۱۰-۸۳

پایان‌نامه کارشناسی ارشد، گرایش مدیریت اطلاعات، تاریخچه نخستین انجمن کتابداران ایران بین سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۹ با تاکید بر شرایط اجتماعی انحلال آن، فاطمه زارع، استاد راهنما: ابراهیم افشار، مشاور: مرتضی نورائی، آبان ۱۳۹۰، دانشگاه اصفهان

پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مددکاری اجتماعی، علل و زمینه‌های مشارکت دانشجویان در انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه یزد، مصطفی میرخلیلی، استاد راهنما: رضا جوادیان، مشاور: حسن افراسیابی، تابستان ۱۳۹۶، دانشگاه یزد

پایان‌نامه ارشد، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، ضرورت تشکیل انجمن آرشیویست‌های ایران و پیشنهاد مولفه‌های موثر در تدوین برنامه راهبردی و مجموعه اهداف و فعالیت‌ها، فاطمه خسروی، استاد راهنما: سعیدرضایی شریف آبادی، مشاور: غلامرضا عزیزی، دانشگاه الزهراء، شهریور ۹۷

انجمن‌ها با تاخیر شکل گرفت به‌عنوان مثال: در حوزه آرشیو که خود از مراکز اطلاع رسانی فعال برای حفظ و انتقال فرهنگ و تمدن بشری در کتابخانه‌ها و موزه‌ها ایفای نقش می‌کند، انجمن تلاشی برای سازماندهی این حرفه نکرده است چرا که ارتباط بین آرشیویست‌ها و مراکز آرشیوی به کندی پیش می‌رود و آرشیویست‌ها انتظار دارند انجمن آرشیویست‌های ایران به نیازهای حرفه‌ای و علمی آنان بیشتر توجه شود تا در جهت معرفی، برجسته‌سازی و معرفی رشته به سایرین و ارتقا سطح علمی حرفه قدمی بلندتر برداشته شود (پاکدامن نائینی، ۱۳۸۷) نقل در (خسروی، ۹۷).

در این میان حفظ شرافت و ارتقای علم بسیار حائز اهمیت است چرا که اخلاق حرفه‌ای در بیش از ۳۰۰ انجمن علمی در گروه‌های تخصصی مختلف در ایران زمینه‌ساز توسعه علمی، که مبنای سیاست‌گذاری‌های علم در باب نهادهای مدنی و انجمن‌های تخصصی است انجمن‌ها به مثابه منبع مهم هویت برای اعضایشان کارکرد دارند و متولیان مشروع ارزش‌ها و سنت‌های رشته‌هایشان هستند از مهم‌ترین کارهای انجمن‌ها برای اخلاق علم، رهنمودهای اخلاقی و ترویج آگاهی اخلاقی است، و در سطح دوم: آموزش و ترویج منظم علم، و در سطح سوم توسعه سیاست‌های عمومی به شیوه متنوع است که با تعیین استانداردهای اخلاقی، آموزش، همکاری و مشاوره و چارچوب‌های اقداماتی انجمن‌ها برای ارتقای اخلاق حرفه‌ای می‌باشد (قانع‌ی راد و همکاران، ۱۳۹۷).

جمع‌بندی

رسالت انجمن‌های علمی تا به امروز عیان شده ولی با وجود تغییر و تحولات محیطی و بشری باید به دنبال ارتقای توانمندی‌های اعضای انجمن‌ها شد که برگزاری کلاس‌ها، کارگاه‌ها، استفاده از محضر (صاحب‌نظران، متخصصان)، نشر فصلنامه و خبرنگارهای حوزه و ارائه مشاوره

تعریف انجمن‌های علمی " نوعی نهاد مدنی مستقل است که از به هم پیوستن یا اجتماع آگاهانه و داوطلبانه اعضای یک رشته علمی پدید می‌آید تا تعامل آزادانه، خردمندانه و به دور از سلطه بین صاحبان هر تخصص، زمینه لازم برای پیشبرد علم و تنظیم و ترویج اصول و قواعد جمعی و پیوند علم در آن رشته فراهم نماید" (قدیمی، ۱۴:۱۳۸۲) نقل در (زارع، ۱۳۹۰).

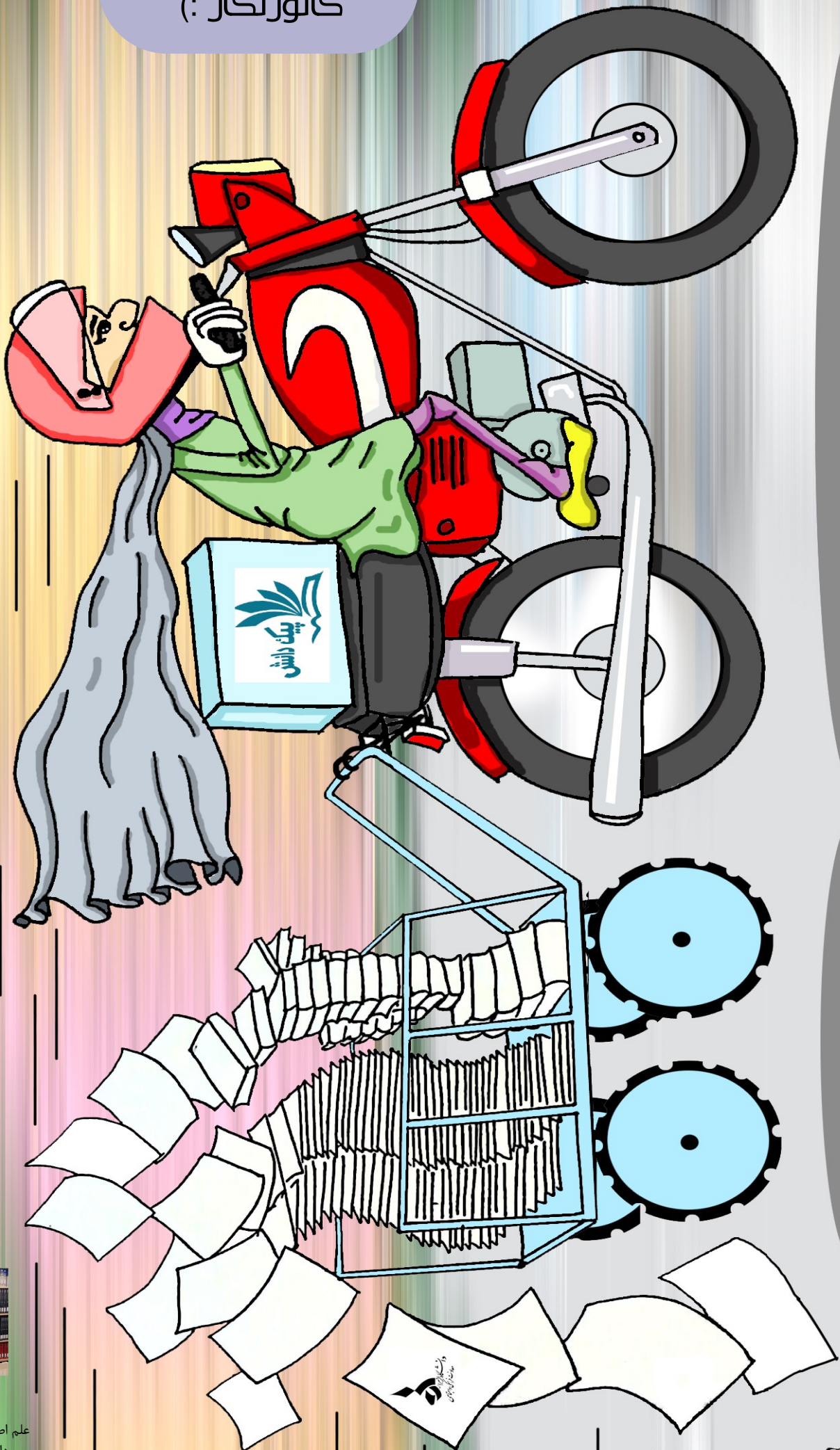
و در تعریفی دیگر برای تقویت نشاط علمی دانشجویان و حمایت از فعالیت‌های جمعی و خودجوش دانشجویان توانمند، در رشته‌های مختلفی تشکیل می‌شود (آرام، ۳۲:۱۳۹۴) نقل در (میرخلیلی، ۱۳۹۶).

انجمن‌های علمی زمانی موثر خواهند بود که استقلال در آن مشهود باشد تا بتواند نقش به خصوصی در دانش‌پژوهی، به کمک صاحب‌نظران و افرادی که دستی برآتش دارند، ایفا کند در جامعه‌های مدنی نهادها همواره برای کسب و تسهیم دانش تلاش کرده‌اند که بازنمون این تلاش در قرن ۱۸ به تولید نشریه‌های علمی با هدف بازآموزی، ارتباطات علمی، پژوهش و سایر اهداف که تاکنون هم ادامه دارند، شد فلسفه ایجاد این تشکله‌ها در تخصص‌گرایی، وفاداری، صیانت از آزادی علمی و استقلال از خردجمعی به ویژه اعضای هیات علمی ریشه دارد (آراسته، ۱۳۸۳).

انجمن‌های کتابداری با همفکری و همکاری در چارچوب قانونی در سال ۱۳۴۵ که از اساسنامه و قوانین مورد توافق اعضا پیروی می‌کرد، با ۱۴۵ عضو تشکیل شد و در سال ۱۳۵۴ به ۱۲۳۸ عضو رسیده بود که متأسفانه تنها ۱۵ سال دوام آورد و در سال ۱۳۵۸ منحل شد که خود باعث محرومیت دو دهه‌ای از انجمن شد (زارع، ۱۳۹۰).

البته بعدها انجمن‌هایی برای بازتاب و انعکاس اخبار ایجاد شد که تا حدودی رسالت انجمن قبلی را انجام می‌داد. با همه این گفته‌ها در بسیاری از رشته‌ها این

پیش به سوی همایش ۲۰ ساله...

میبنا دربهشتی
 (دانشجوی کارشناسی
 علم اطلاعات و دانش‌شناسی
 دانشگاه قم، ورودی ۹۴)
 mobinadarbeshti@gmail.com

